

ПАХТА УЗВЕЖИШТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 141 (19.217) 1985 йил 21 июнь, жума Баҳоси 3 тийин.

ЁШЛИК ШИЖОАТИ

Марксизм-ленинизм асосчилари ёш авлоднинг миллатнинг орномуси ва қадр-қиммати деб беким аташаган. Келажакда жамиятнинг тақдирин ёш авлоднинг уни бошқаришига қай даражада тайёарланганга, унинг камолотига боғлиқдир. Шу боисдан ҳам доҳийимиз Владимир Ильич Ленин Советлар мамлакатининг дастлабки кунларидан оқиб келаятган авлоднинг жамиятнинг муносиб граждандарини қилиб, коммунизм ишига чекиз сароҳат руҳида тарбиялаш вазифасини илгари сурган эди.

Совет ёшларининг коммунизм руҳида тарбиялашда, уларнинг коммунизм идеаллари учун курашга сафарбар этишда Ленини Коммунистик Союзининг роли бекиндир. ВЛКСМ ўз сафларида 42 миллион йигит ва қизин бирлаштирган бўлиб, совет жамиятининг сиёсий системасида муҳим ўрин эгаллаб турибди ва Совет мамлакатининг ёш граждани жамиятимизда илгари сурилайётган барча муҳим сиёсий, ҳўжалик ва социал проблемаларини ҳал этишга тўла ҳўқуқли асосда иштирок этиб келмоқда.

Бугунги кунда ёшларимиз экономика ва маданиятнинг энг зарбдор участкаларида ўзларига хос ғайрат-шижоат билан, ташаббускорлик намуналарини кўрсатиб ишламоқдалар. Ун биринчи беш йиллик бошдан бўён мамлакатимизнинг энг муҳим курилмашига 400 миңдан кўпроқ ҳўл ташаббускорлар келиб қўшилди. Байкат—Амура магистрალი, Уренгой—Ужгород—Поляри газ қувурини, «Атомаш» курилмаши, Ноҳоратпуроқ ерларини ўзлаштириш, Узоқ Шарқ, Чекка Шинол бойликларини халқ ишга тўйсундириш—бугунги ёшлиқнинг шижоат майдонларидир. Ана шу Бутуниттифоқ комсомол-зарбдор курилмашида биргина ёшнинг республикамиздан борган савикс миңдан кўпроқ йигит ва қиз интернационал бурга чекиз сароҳат намуналарини кўрсатиб ишламоқда. Умуман республикамиз комсомол 88 та йирки зарбдор курилшини ўз оталиғига олган. Қишлоқ ёшларининг мамлакат Озмиқ-оқат програмасини рўйга чиқаришга қўшаётган ҳиссапарини ҳам тобора кўпаймоқда.

Республика халқ ҳўжалигини тармоқларида ҳаммаси бўлиб 21 миңдан зиёд комсомол-ёшлар коллективни меҳнат қилмоқда. Уларнинг беш йиллик планларини бажариб қўйдилар. Ун биринчи беш йилликда 284 нафар ёш новатор Иттифоқ ва республика Ленин комсомол мукофотини олишга муваффақ бўлди. Юзлаб фидокор ёшлар СССР орден ва медаллари билан тақдирланди.

Социалистик жамиятда авлодларнинг революцион ворислигини, комсомолнинг гоёвий етуқлигини, жанговарлигини ва иқодиий активлигини ёшлар ҳаракатига партиявий раҳбарликнинг қай даражада амалга оширилайотганига боғлиқдир. Партия XXVI съезидан кейин ўтган даврда комсомолга партиявий раҳбарлик сезиларли тақомиллаштирилди, комсомолнинг партия мамлакатини мустақамлаш борасида жиддий иш олиб борилди. Шонли ёшларимизнинг муносиб давомчиларини вояга етказишда партия, меҳнат ва уруш ветеранлари, фаол иштирок этмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида комсомолга партиявий раҳбарликни янада тақомиллаштириш ва унинг мазмунини тобора бойитиш юзасидан узоқ истиқболга мўлжалланган программа вазифалар белгилаб берилди, ёшларда марксизм-ленинизм дўнқарашини, сиёсий оқиллигини, юксак гоёвий эътиқодни, партия ишга, Ватани сароҳатини, буркуа идеологиясига муросасизлигини шакллантириш иш партия ташкилотларининг комсомолга раҳбарликни амалга ошириш борасидаги бош вазифаси қилиб қўйилди.

Маҳаллий партия комитетлари, совет ва ҳўжалик органлари КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларига амал қила бориб, ёш авлоднинг ҳар томонлама унмар камолати учун барча имкониятлардан кенг фойдаланимоқдалар, ёшларнинг билимларини чўқур эгаллашлари, ўз кўчларини ва қобилиятини тўла рўйга чиқаришлари, талантини ва истеъдодларини намойиш қилишлари учун барча шароитларни яратмоқдалар. Умуман аҳоли ва ҳўнар мактаби ислоҳ қилинаётганига, ёшларнинг техникани ва бадий ижодкорлигини ривожлантиришга хизмат қилаётган ҳар хил клублар ва уйлар ташкил этилаётганига, мураббийлик ҳаракати кенг тўлаётганига ва бошқа қўлпаб чора-тадбирлар ана шулар жумласидандир.

Ленин шунини ҳам айтиш керекки, ҳамма жойда ҳам бу имкониятлардан тўла-тўқис фойдаланилмайпти. Янрида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партиявий раҳбарликни янада ахшиллаш ва ёшларни коммунистик руҳида тарбиялашда унинг ролини ошириш тўрисидаги қарорини бажариш юзасидан Самарқанд область партия комитетининг фаолиятини кўриб чиқиб, бу соҳадаги мавжуд камчиликларини очиб ташлади, область партия комитети бюросининг эътиборини комсомол ташкилотларига раҳбарликни анча ахшиллаш, КПССнинг партия раҳбарлари ёшлар билан доимий мулоқотда бўлиб туришлари тўрисидаги талабни амалда рўйга чиқариш зарурлиғига қаратди. Бу, бекитисон, республикамиздаги бошқа барча партия комитетларига ҳам таваллуқидир.

Ёшлар — бизнинг келажакимиздир. Ҳар бир катта авлод ўз ўрнининг тақдирини тўрисида қайтаради. Совет кишилари бугунги авлоднинг ўз ворисларини тақдирини ҳақиқатда тавашини тушунарилади. Бу тавашини замонамизнинг энг муҳим масаласи — Ер юзиде тинчликни ва ҳаётнинг ўзини сақлаб қолиш тўрисида тавашин билан узвий боғлиқдир. Империялистлар давлатлар аёби билан вужудга келган ҳозирги чингал халқларо вазиятда ёшларнинг тинчлик учун, озоқлик ва демократия учун, социалистик йўл тараққийот учун курашга қатъий азму-қарор қилганлигини гоёт муҳимдир. Шунинг учун ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти 1985 йилни Халқаро ёшлар йили деб эълон қилди. У «Қатъанлиқ, ривожланиш, тинчлик» шорини остида ўтмоқда.

Шу кеча-кундузда бугун мамлакатимизда ёшлар ва студентларнинг XII Жаҳон фестивалига қизгин ҳозирлик қилинмоқда. Совет ёшлари ўтган йили Ўзбекистонда ёшлар шанбадаги шашаб топиладан 40 миллион сўм маблағини фестивал фондига ўтказишди. Миллионлаб йигит ва қизлар Ленин комсомолнинг КПСС XXVII съезиде рапортини имзо чекиш ҳўқуқини олиш учун мусобақани тобора авт олдиришмоқдалар.

Республикамизда ҳам кўпгина меҳнат коллективлари фестивал топириларини бажаришмоқда. Ҳозирга қадар Ўзбекистон комсомол-ёшлари фестивал фондига 2 миллион сўмдан кўпроқ маблағ ўтказдилар. Шу йил 29 июнда эса комсомол ташкилотларини XII Жаҳон фестивалига бағишлаб комсомол-ёшлар шанбадаги шашаб топиладан ташаббуз билан чиқдилар. Бугун республикамизда ўтадиган ягона сиёсий кўн «Жаҳон ёшлари—тинчлик учун курашда» деган мавзуга бағишланади.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ёшларнинг бу иқодиий ташаббускорлигини қўллаб-қувватлаб, ун коммунистик партия ва совет давлати халқаро вазиятини соғломлаштириш учун изчиллик билан ўтказибетган ленинча ташкилоти ёшларнинг коммунистик томондан қизгин мавқулаб кўтиб олишганини кўрсатувчи умумхалқ намойиш даражасига кўтаришлари мақсадага мувофиқ. Бу ёшларни халқлар дўстлиғи ва социалистик, пролетар интернационализмига сароҳат, совет ватанпарварлигини руҳида тарбиялашда муҳим восита бўлиб хизмат қилиши керек.

Ҳ. Асад Москвага келди

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг тақлифига биноан Араб Социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад 19 июнда амалий визит билан Москвага келди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР

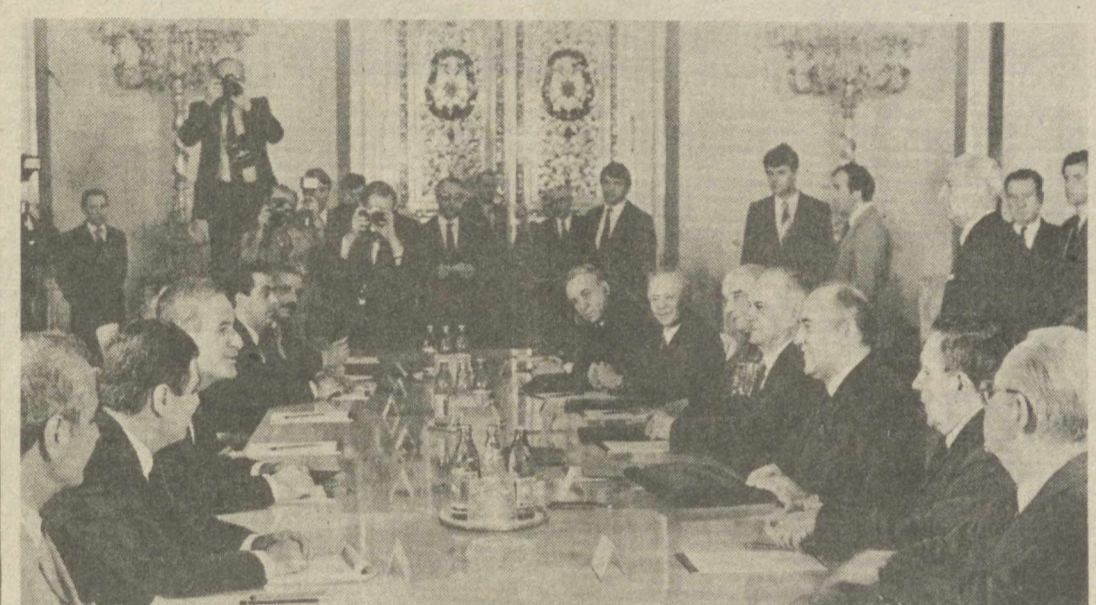
Министрлар, Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биричи уринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолиғига кандидат, СССР мудоффа министри С. Л. Соколов, бошқа расмий кишилар кўтиб олдилар. (ТАСС).

М. С. Горбачев Ҳ. Асад билан суҳбатлашди

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев 19 июнь кунин Кремлда Араб Социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад билан суҳбатлашди. (ТАСС).

Узаро ишонч ва ошқоралик вазиятида ўтган суҳбатда Совет Иттифоқи билан Сурияни қизитирувчи бир қанча масалалар муҳокама қилинди. Яқин Шарқдаги аҳолига алоҳида эътибор берилди. (ТАСС).

СОВЕТ—СУРИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

Суратда: музокаралар пайти. В. Мусавьян ва Э. Песов фотоси (ТАСС).

19 июнь кунин Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан Араб Социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасини Президенти Ҳафиз Асад ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Музокараларда Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биричи уринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолиғига кандидат, СССР мудоффа министри Совет Иттифоқи Маршали С. Л. Соколов;

Сурия томонидан — САР вице-президенти А. Халдам, АСУП бош секретари уринбосари С. Қаддаҳ, САР Министрлар Кенгаши Раисининг уринбосари, мудоффа министри М. Тлас, САР Министрлар Кенгаши Раисининг иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи уринбосари С. Есин, ташқи ишлар министри Ф. Шарва иштирок этидилар.

Дўстона вазиятда ўтган музокаралар чоғида иккала томон СССР билан САР ўртасидаги кўн томонлама муносабатлар, Дўстлик ва ҳамкорлик тўрисидаги шартноманинг мустаҳкам асосида муваффақиятли ривожланиб бораётганидан мамнуният ихор қилди. Ҳ. Асад Суриянинг миллий экономикасини ривожлантиришда Совет Иттифоқининг кенг қўлламадаги ёрдами ва унинг мудоффа қобилиятини мустаҳкамлашда кўмаклашаётганига юксак баҳо берди. Совет — Сурия дўстона алоқаларини бундан бўён ҳам мустаҳкамлаш ва чўқурлаштириш иштиёғи тасдиқланди. Ҳ. Асад Совет—Сурия ҳамкорлигини ривожлантириш ва кенгайтириш барча араб халқларининг умуман араб дўстлигининг туб манфаатларига мос бўлиб туша-

жагига ишонч юмол эканлигини таъкидлади. Яқин Шарқдаги аҳолига, Совет—Сурия муносабатларига ва халқаро вазиятга доир масалалар юзасидан муфассал фикрлашиб олинди.

М. С. Горбачев билан Ҳ. Асад Яқин Шарқ районида гоёт хатарли вазият еклиниб қолмаётганидан чўқур тавашиб билдиридилар. АҚШнинг бевосита мадади билан давом этирилайотган Исроилнинг агрессив ҳаракатлари бунга сабаб бўлмади. АҚШ ўтказибетган йўл ўзининг ҳарбий-сиёсий таъришига арабларга тиршиқлини, уларни агрессив билан империялизм учун нафли, аммо араблар учун хатарли ва тақдирини булган сепарат этишлар тузишга жалб этишга, тараққий-парвар араб режимларига зарба уришга, Яқин Шарқ мижросини ҳар жиҳатдан адолатли ва мустаҳкам бартарай этишга эришишга тўсиқлик қилишга қаратилган Исроил ва АҚШнинг фаалликлари араб халқига қарши кирдирилди, уларнинг муайян араб доиралар кўмағида мустақил Фаластин давлати ташкил этилишига имкон бермаслиқига қаратилган йўли хатарли эканлиғига алоҳида эътибор жалб қилинди.

Музокараларнинг қатнашчилари Исроил қўшнларини сиёсий олинган барча араб территорияларидан олиб чиқиб кетиш ва фаластинлик араб халқининг дахлиси миллий ҳўқуқларини амалда тавашинлаш асосида барча манфаатдор томонларнинг коллектив куч-ғайратлари билангина Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчликка эришиш мумкинлигига қатъий ишонч билдиридилар. Яқин Шарқ мижросини ҳар жиҳатдан бартарай этишга эришиш учун курашда фаластинликларнинг мустақил давлатини барпо этиш йўлида Фаластин проблемасини тубдан ҳал этиш гоёт муҳим аҳамиятда эга эканлигини таъкидлади.

М. С. Горбачев арабларнинг миллий манфаатларини таъкидлади. (ТАСС).

Узаро ишонч ва ошқоралик вазиятида ўтган суҳбатда Совет Иттифоқи билан Сурияни қизитирувчи бир қанча масалалар муҳокама қилинди. Яқин Шарқдаги аҳолига алоҳида эътибор берилди. (ТАСС).

Музокаралар вақтида шу нарса таъкидлаб ўтилдики, АҚШ ва НАТОнинг ҳарбий стратегик мувозанатини бузишга, СССРдан ва Варшава Шартномасида қатъий шувини давлатлардан ҳарбий устуқлиқка эришишга, халқларнинг миллий озоқлик ҳаракатини бостиринишга қаратилган йўли натижасида халқаро вазият кескинлашиб кетди.

М. С. Горбачев қуролланниш пойғасини, айниса, ядро қуроллари билан қуролланниш пойғасини қўзғатиш, комсомонинг ҳарбийлаштирилишига қўймаслиқ, умумлаштириш борасида Совет Иттифоқини сарфлаётган куч-ғайратлар тўрисида Ҳ. Асадга сўзлаб берди. Сурия Президенти СССРнинг тинчликсевар ташқи сиёсатини, унинг амалий тавашбусларини Сурия қўллаб-қувватлаётганини тасдиқлади ҳамда араб халқларини Исроил агрессиясига ва империялистларнинг аралашувига қарши, ўзларини ҳаққоний ҳўқуқлари учун курашида Совет Иттифоқи уларга доимо ёрдам бериб келаятганини учун минаятдорликни ихор этди.

СССР ва Сурия раҳбарлари иккала мамлакат ўртасида дўстлик ва ишонч муносабатларини мустаҳкамлаш, Яқин Шарқда тинчлик ва ҳафсизликни таъминлаш ишда олий даражадаги шахсий мулоқотларнинг муҳимлиғига айдиклик билан баҳо бердилар. (ТАСС).

Музокараларнинг қатнашчилари учун Кремлда эътибор берилди. Зинафат чоғида М. С. Горбачев билан Ҳ. Асад дўстона нутқ сўзлашди. (ТАСС).

Музокараларнинг қатнашчилари учун Кремлда эътибор берилди. Зинафат чоғида М. С. Горбачев билан Ҳ. Асад дўстона нутқ сўзлашди. (ТАСС).

Музокараларнинг қатнашчилари учун Кремлда эътибор берилди. Зинафат чоғида М. С. Горбачев билан Ҳ. Асад дўстона нутқ сўзлашди. (ТАСС).

Музокараларнинг қатнашчилари учун Кремлда эътибор берилди. Зинафат чоғида М. С. Горбачев билан Ҳ. Асад дўстона нутқ сўзлашди. (ТАСС).

Қишлоқ ҳўжалик ишлари кундалиғи

ПАХТА ТЕРИШ ТЕХНИКАСИНИ БАРВАҚТ ШАЙЛАЙЛИК

Бу йил республика механизаторлари олдига муҳим вазифа турибди — улар камда 3 миллион тоина пахта машиналар ёрдамида териб олишлари даркор. Йигит-терим мавсумида 297 миңдан зиёд турли хил қишлоқ ҳўжалик машиналари ишлатилади. 140 миңдан зиёд механизатор, шу жумладан, қарийб 57 миңта пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчилари иштирок этидилар. Пахта ташкишида юз миңдан зиёд трактор прицепидан фойдаланилади.

ХОЗИР республика колхоз ва совхозлари машина-трактор партиясида 195 миңдан зиёд трактор, 36,1 миң пахта териш машинаси, 5,1 миң погрузчик, қарийб 14 миң кўсақ узиш машинаси, 10,6 миң кўсақ чўвиш машинаси ва бошқа техника мавжуд.

Йигит-терим суръати ва сифати терим машиналарининг, хом ашёни ташийдирилган транспорт воситаларининг қанчалик сифатли созилаётганига, текшириб қўрилганлиги ва ростиланганлигига боғлиқдир. Пахта териш машиналарининг сифатсиз ремонт қилиш ҳўллари учрамоқда. Масалан, Каттақўрғон районидаги «Правда» колхозида терим машинасида стемникларнинг синган стойкаси ўрнатилганлиги, редукторга мой қўйилмаганлиги, узатиш қайишлари ноўғри ўрнатилганлиги аниқланди. Ромитан районидеги Иби Сино юмол соҳовида эса шпинделларга яроқсиз подшипниклар ўрнатилган. Жиззах районидаги Охунбобоев юмол, Улянов юмол ва «Коммунизм» совхозларида, Қорақўл районидаги Брежнев юмол, Қишлоқ районидаги Жданов юмол колхозларда ҳам ремонт қилинган машиналарда ана шундай нуқсонлар учрайди.

Пахта териш техникасидан самарали фойдаланиш кўп жиҳатдан механизаторларнинг билимига, малакасига ва агрегатларнинг механизаторлар билан таъминланганлигига боғлиқ. Ҳисоб-китоблар баъзи областларда терим машиналарини комплекшлаш учун механик-ҳайдовчилар етишмаслигини кўрсатмоқда. Чўчилик, Сирдарё областидеги 1302 нафар, Жиззах областидеги 2789 нафар, Қашқадарё областидеги 1005 нафар, Қорақўлнинг 1280 нафар механик-ҳайдовчи етишмайди.

Пахта йигит-терими бошланғичта қадар қўлдан кўнларда республика «Госмелик» техникаси бўлишига боғлиқ. Ҳисоб-китоблар баъзи областларда терим машиналарини комплекшлаш учун механик-ҳайдовчилар етишмаслигини кўрсатмоқда. Чўчилик, Сирдарё областидеги 1302 нафар, Жиззах областидеги 2789 нафар, Қашқадарё областидеги 1005 нафар, Қорақўлнинг 1280 нафар механик-ҳайдовчи етишмайди.

Пахта йигит-терими бошланғичта қадар қўлдан кўнларда республика «Госмелик» техникаси бўлишига боғлиқ. Ҳисоб-китоблар баъзи областларда терим машиналарини комплекшлаш учун механик-ҳайдовчилар етишмаслигини кўрсатмоқда. Чўчилик, Сирдарё областидеги 1302 нафар, Жиззах областидеги 2789 нафар, Қашқадарё областидеги 1005 нафар, Қорақўлнинг 1280 нафар механик-ҳайдовчи етишмайди.

Пахта териш машиналарини таъминлашда Кегайил (27,3 процент), Зарбдор (28,9 процент), Бобўт (20,5 процент), Меҳнатобод (20,9 процент), Бувайда (33,6 процент), Фрунзе (41,7 процент) районлари ҳўжаликларини ортда қолмоқдалар.

Кўсақ узиш ва кўсақ чўвиш машиналарини ремонт қилишда «Госмелик» техникаси устаконаларидан етарлиқ фойдаланилмайпти. Масалан, «Госмелик» техникаси устаконаларида ремонт қилиш учун Қорақўлнинг

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Германия Бирлашган «Социалистик партияси Марказий Комитети транспорт ва алоқа бўлимининг мудири Хуберт Эгеман бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси делегацияси Ўзбекистонга келди. Делегация аъзолари 19 июнь кунини автомобиль транспорт корхоналари ва Ўрта Осиё темир йўли партия ташкилотларининг ташкилотчилиги ва сиёсий-тарбиявий иш тақриби билан танишдилар. Меҳмонлар Тошкентнинг диққатда сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

СССР Госплани ҳузуридаги олий иқтисод курсида Осиё ва Тинч оқим мамлакатларидан келиб таваллуқ олаётган тингловчилар группаси Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда.

Курс тингловчилари Ўзбекистон ССР Госпланида қабул қилинди. Улар «Союзхалқ» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасига, республика Госплани ҳузуридаги экономика илмий-тадқиқот институтига ҳамда меҳнатни ва ишлаб чиқариш бошқарушини илмий асосда тавашин этиш республика марказига бордилар.

Меҳмонларнинг Ўзбекистонда бўлиш програмасида республикадаги бир қанча корхоналар ва ташкилотларга бориш, Бухоро ва Самарқандда сафар қилиш кўзда тутилган. (ЎЗАТ).

«САЛЮТ-7»—«СОЮЗ Т-13»НИНГ ОДИЙ ИШ КУНЛАРИ

Учишни бошқариш маркази, 20 июнь. (ТАСС). Владимир Жоинбеков билан Виктор Савинини икки ҳафтадан бери орбита бўйлаб учинишмоқда. Космонавтар белгилаган иш програмасига мувофиқ «Салют-7» станциясини консервация ҳўлатидан чиқариб, ундаги системаларнинг аҳолини текшириб бўлилар, зарур профилактика тадбирларини бажаришлар. Илмий аппаратлар бўлгуси тадиқотларга тайёрлаб қўйила бошлайди. Бугун экипаж станциядаги алмаштириладиган асбоб-ускуналар, озиқ-овқат, сарфланадиган бошқа материалларни ҳисобга олиб чиқмоқда. Махсус прибор — массметр ёрдами билан медицина контроли ўтказиш планига мувофиқ тама масаласини ўлчадилар. Қўн тартибда жисмоний машқлар билан шуғулланиш, телевизион репортаж олиб бориш ҳам кўзда тутилган. Экипажнинг докладыри ва телеметрия натижаларига кўра, «Салют-7» — «Союз Т-13» орбитал комплексининг учини нормал ўтмоқда. Владимир Жоинбеков билан Виктор Савинининг соғлиғи яхши ва ўзларини дурут ҳис этмоқдалар.

Бугунги кунда тартиб ва интизомни мустақамлаш ҳақидаги масала айниқса актуалдир. Бу — шу куннинг қатъий талаби бўлиб, уни совет кишилари ишлаб чиқаришда ва хизмат кўрсатиш соҳасида, ижтимоий ҳаёт ва турмушда ҳар бир меҳнат ишчисига, ҳар бир шахарда, ҳар бир қишлоқда тартиб бўлишини ҳам қўшиб, кенг маънода тушунадилар. Бинобарин, биз мамлакатда ана шундай тартиб мустақамлашнинг учун бутун кучини сарфлаймиз.

(КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми материалларидан).

ҲАР БИР ИШДА ТАРТИБ ВА ИНТИЗОМ БЎЛСИН

ХАЛҚ КОНТРОЛИ САФИРАСИ

НАЗОРАТЧИЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ТАШКИЛОТЧИ, ЖОНКУЯР

Яқинда Пастдарғомда Хўжакул Жўраев билан кўришиб ўтмоқчи бўлиб, «Ленинизм» колхозини идорасига кирдим. Аммо бу ерда уни далада, беда ўрмини текширишга дейишди. Жўраев халқ назоратчиси Тожибой Тожиев билан бирга чорва моллар учун озуқа тайёрлашнинг аҳволини синчиқлаб ўрганаётган экан.

Унинг боришини диққат билан кузатган, Тожиёва сут-товар фермасига бориб, дала ҳашакнинг молларга қириб ва бугула берилмаётганини, чорва моллар озуқа рақисини асосида қандай боқилаётганини ўрганишни топширдим. Сўнг бирга идорига қайтдим.

Хўжакул асли «Ленинизм» колхозининг кадрлар бўлимида инспектор бўлиб ишлайди. Халқ контроли бош группаси раислиги унинг учун «инкичи касб». У ўн йилдан бери хўжалик халқ назоратчиларига етакчилик қилиб келмоқда. Айни пайтда колхоз партия комитети секретари ўринбосари ҳам.

Халқ назоратчилари хўжаликда катта куч. Ташкилотчи, сиёсий етук, ишчан, назоратчи хўжаликнинг ҳамма соҳаларида фаол иш олиб бормоқда. Айниқса, халқ назоратчиларининг Бўртқиларнинг кенгашидан сўнг уларнинг фаолияти янада кучайди.

Колхоз партия комитети Х. Жўраевнинг тақлифи билан халқ контроли группаси ишнинг мажлисида кўриб чиқиб, 3 та цех халқ контроли группаси тузишга ва уни обрўли, ташаббускор кишилар билан мустақамлашга қарор қилди. Ҳозир ҳар бир цех группаси қатъий план асосида иш олиб бормоқда.

Халқ контроли группаси йилга 10-12 текшириш ўтказиши. Шу йилнинг беш ойи давомида 6 та рейд ташкил қилиниб, уларда

дала ишлари сифати, суръати ва самарадорлиги синчиқлаб ўрганиб чиқилди. Сифатсиз иш қилган 8 кишига жамоат таъбеҳи берилди. 14 кишига эса колхоз правлениеси томонидан жазо чораси белгиланди.

Озиқ-овқат программасини амалга ошириш учун кураш халқ назоратчиларининг доимий диққат-эътиборида турибди, — дейди Х. Жўраев. — Улар хўжасизлик ва ноубудгарчиликнинг олдини олиш, тежамкорлик принциплари билан, меҳнат интизомининг мустақамлашнинг биринчи галдаги вазифа деб қарамоқдалар.

Дарҳақиқат, халқ назоратчилари ана шу таъбирларни амалга оширишда колхоз правлениеси ва партия ташкилотига янгидан ёрдам бермоқда. Масалан, сингилардан сут соғиб олиш ва чорвалар моллар парварishi юзасидан ўтказилган текширишдан сўнг чорва ходимларининг меҳнат интизоми анча яхшиланди, сингилар район асосида боқилаётган бўлди. Бу эса ўз навбатида ферма бўйича ҳар гал 40—50 литр кўпроқ сут соғиб олиш имконини берди.

Халқ контроли группаси шунингдек, ер майдонларидан қандай фойдаланилганлигини ҳам текширишдан ўтказди. Колхоз аъзоларининг томерқалари ўлчай қилмади, 7,1 гектар ортиқча томерқа пахта майдонига қўшиб юборилди.

Тежамкорлик ва иқтисод қилиш учун кураш халқ назоратчиларининг диққат марказида бўляпти. Назоратчилар апрель ойида ўтказган рейд чоғида гаражда йўл нарсалари тўдрилимаётгани, ёнгилининг сарфи қатъий ҳисоб-китоб қилиб бормайётгани матълум бўлди. Текшириш натижаси олдин халқ контроли группасида, сўнгра колхоз правлениеси мажлисида муҳокама қилинди. Ана шу рейднинг ўзи хўжалик бўйича 500 литр бензинни

тежаб қилиш имконини берди.

Колхоз халқ контроли группаси ғўза парварishiнинг боришини ҳам диққат билан назорат қилиб бормоқда. Интизомсиз ва сифатсиз иш бажарган механизатор ва сувчиларга нисбатан жиддий чоралар кўриляпти. Шу оғнинг бошида ўтказилган рейдда бир неча механизаторнинг култиваторни тўхтатиб қўйиб, ўз юмуши билан банд бўлгани аниқланди. Уларнинг бу қилмишини группа йиғилишида муҳокама қилиниб, молдий жавобгарликка тортилдilar. Бу воқеа шу кунги колхоз радиоэфили орқали бутун хўжаликка маълум қилинди.

Х. Жўраев яна бир хайрлик ишга қўл урди. У оила аъзолари билан биргаликда ўтган йили 10 гектар ерда пахта етиштирган ва ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» топишган эди. Бу йил у бошлиқ оила аъзолари 15 гектар майдонда ғўза ўстирмоқда. Улар бу йил ҳам ҳосилдорликни 40 центнерга етказиб, хўжаликда энг яхши кўрсаткичга эришишга қарор қилганлар.

Яқинда Жўраевнинг ҳаётида яна бир қувватли воқеа рўй берди: актив жамоатчилик фаолияти учун унга «СССР Халқ контроли органларидаги фаол ишлари учун» фахрий нишон тақдим қилинди.

У сўхбат орасида группанин режалари ҳақида ҳам сўзлаб берди. Бу режалар колхоз пахталигини юксалтириш, чорвачилик ва хўжаликнинг бошқа соҳаларида махсулот етиштиришни кўпайтириш, меҳнат интизомини мустақамлаш ва ҳар бир ишда сифат ва тежамкорликка эришишга қаратилган эди. Ишончимиз комилки, бу режалар ҳам, албатта, амалга ошади.

А. БУЛГАНОВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети ходими.

№ 6
(266)

Сурхондарё области. Гагарин районидagi Абдулла Навиев номи совхоз меҳнаткашлари бу йил 2400 гектар майдонда 8300 тонна ипақ пахта етиштиришга қарор қилганлар. Ғўза парварishi халқ назоратчиларининг доимий диққат-эътиборида бўляпти. Суратда: хўжаликнинг илгор бригадаси бошлиғи Э. Муҳаммадиев (ўнгда), сувчи Я. Алиқожилов, механизатор Т. Маматқулов ва Н. Қодиров сўғриш сифатини кўздан кечирмоқдалар. Уларнинг тўртөө ҳам бригадаси халқ контроли группасининг фаол назоратчиларидан ҳисобланадилар.

И. Хўжаев фотоси (ЎЗАТАГ).

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

КИШДА ЛОЙ, ЁЗДА ЧАНГ

Хоразм области йўллар бошқармаси бўйича ўтган йили қурилиш-монтаж ишлари плани 114 процент бажарилди. Янгуловчи йилнинг биринчи кварталда ҳам йўлсозлар пландаги ишларини ошириб ўринлатишди. Рақамларга қараганда бу ташкилотдак бораётганга ўхшайди. Лекин афсуски ундай эмас. Ўтган йили 37 объектда қурилиш ишлари топишгани бажарилмади. 21 объектда 475 минг сўмлик кам иш қилинди. Бошқарманин айрим участкалари айби билан шу йилнинг биринчи кварталга мавжайида 15 объектда 282 минг сўмлик маблағ ўзлаштирилмади.

Йўлларда қурилиш-монтаж ишлари қўшиб ёшиш ҳолатлари юз беряпти. Бюрога район қурилиш участкасида бажарилган қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми текшириб қўрилганда, 11,7 минг сўм маблағ қаерга кетганлиги аниқланмади. Бажарилган ишни бўрттириб кўрсатиш ҳолатлари Янгибозор йўл-ремонт қурилиш участкасида ҳам содир бўлаётган. Бу ерда иш ҳақи фонди ҳам ортиқча сарфлаб юборилган. Ишчилар ҳисобидан хайдовчи Ю. Мансуровга маош тўланмади. Шу йилнинг ўтган даври мавжайида унга таъин қилинган ишда 661 сўм тўланган. Бу камчиликларни Шовот

район йўл-ремонт қурилиш участкаси фаолиятида ҳам кўриш мумкин. Шунингдек, автомобиль йўллари бошқармаси тармоқларида содир бўлаётган салбий ҳолатлар қурилиш йўллариининг раво бўлишига, турли объектлар қурилишига ёмон таъсир кўрсатаяпти. Шовот асфальт-битум заводи ва бошқа участкада ўтган йили 7200 тонна, бу йил биринчи кварталда 1850 тонна асфальт-битум, 182 кубометр шағал каби қурилиш материаллари пландан ташқари объектларга, бошқа ташкилотларга бериб қўрилди.

Йўл қурилиш участкаларида, нарвалар ноғўрири ёзилмоқда. Иш ҳақи фонди, сифатсиз нон ва нон махсулотларини кўриб ҳайрон қоласан, иши. Наҳотки, инсон тановул қиладиган азия нарсани тайёрлашга шундай муносабатда бўлисан! Кейинги пайтларда «Ташкентхлеб» бирлашмасининг фаолиятига эътирозлар кўпаймоқда. Пойтахт савдо дўканидаги чиқарилган сифатсиз нон махсулотлари аҳолининг кўнглини ранжитмоқда. Бирлашманин О. Урмонов директорини қамалган 2-корхонаси сифатсиз махсулотлар чиқариб бериш натижасида қўлаб жарима тўламоқда. Жумладан, 1 майда қадар корхона 10 минг сўм жарима тўлашга мажбур

ачинарлиси, бу йўллар одамларнинг асабига теғмоқда.

Область халқ контроли комитетида ушбу масала муҳокама қилинган экан, ишда камчиликлари йўл қурилиш йўллари бошқармаси бош инженери Ю. Бойко, автомобиль йўллари бошқармаси

бош инженери Н. Абдуллаевларнинг айби кўрсатиб ўтилди. Бюрог йўл-ремонт қурилиш участкаси бошлиғи Р. Раҳмонов, Янгибозор йўл-ремонт қурилиш участкаси бошлиғи Р. Тангриёвонларга хайфсан эълон қилинди ва пул наҷети солинди.

нон махсулотларининг 7,74 тоннаси ёки 32,5 проценти ностандарт ҳолда тайёрланган. Ушбу корхонада ҳам меҳнат қилаётган мастерларнинг кўпчилиги махсус маълумотга эга эмаслар.

Область халқ контроли комитети ўтказган текшириш якуналари шуни кўрсатмоқдаки, ҳақиқатан ҳам «Ташкентхлеб» бирлашмаси ишда жиддий камчиликлар мавजूд. Бирлашма корхона ва цехларида технологик жараён тез-тез бузилиб туради, нововларнинг ишлари учун етарли шарт-шароитлар яратилмаган. Цехлардаги термометрлар ва шамоллатиш воситалари ишламайди. Иш жойлари санитария-гигиена талабларига жавоб бермайди. Қўлаверса, меҳнат интизоми мустақамлаш, меҳнаткорларни социалistik мусобақани яхши йўлга қўйиб, коллектив ўрғатишга сиёсий-тарбиявий ишларни олиб бориш борасида етарли иш қилинмаётганини пировад натижа салбий таъсир кўрсатмоқда.

НОНИ ЭЪЗОЗЛАГАННИ—ЭЛ ЭЪЗОЗЛАЙДИ

Нон дўконида атрофга таралётган хушбўй ҳидга тўйиб бўлармиди. Нон исси хамиша рўшоники, фаровонликдан дарак беради. Халқимиз ана шунинг учун ҳам нонин хамиша эъзозлайди, уни ҳамма нарсадан юқори қўяди.

Аммо баязон нон дўконидаги қириб, кўйган, буришган, сифатсиз нон ва нон махсулотларини кўриб ҳайрон қоласан, иши. Наҳотки, инсон тановул қиладиган азия нарсани тайёрлашга шундай муносабатда бўлисан! Кейинги пайтларда «Ташкентхлеб» бирлашмасининг фаолиятига эътирозлар кўпаймоқда. Пойтахт савдо дўканидаги чиқарилган сифатсиз нон махсулотлари аҳолининг кўнглини ранжитмоқда. Бирлашманин О. Урмонов директорини қамалган 2-корхонаси сифатсиз махсулотлар чиқариб бериш натижасида қўлаб жарима тўламоқда. Жумладан, 1 майда қадар корхона 10 минг сўм жарима тўлашга мажбур

бўлди. Бирлашма сифатсиз махсулот ишлаб чиқаришига асосий сабаб ишлаб чиқариш технологиясига қатъий амал қилинмаётганилиги, меҳнат шартининг ёмонлиғидир. 3-корхонада (директори Ш. Қаримов) ҳам ишлаб чиқариш технологиясига амал қилинмаётган. Бу ерда мастерлар махсус маълумотга эга эмас. Корхонанин обшшон цехи ишчилари иш шартининг ёмонлиғидан нолишмоқда. 9-цех биноси қулай деб турибди. Ушбу цехда брак қилинган махсулотларни рўйхатга олиш дафтарини йўқ. Савдо тармоқларидан қайтарилган ҳамда қайта ишланмаган ҳам махсулотлар ерда уюлиб ётибди.

Халқ назоратчилари текшириш ўтказганларида бирлашма корхоналарида нон ва нон махсулотлари стандарт талабларига мос келмайдиган ҳолда чиқарилаётганлигини аниқладилар. Жумладан, 4-корхона (директори Я. Симма) ишлаб чиқарган 27,3 тонна нон ва

«Ташкентхлеб» бирлашмаси ишда жиддий камчиликлар мавजूд. Бирлашма корхона ва цехларида технологик жараён тез-тез бузилиб туради, нововларнинг ишлари учун етарли шарт-шароитлар яратилмаган. Цехлардаги термометрлар ва шамоллатиш воситалари ишламайди. Иш жойлари санитария-гигиена талабларига жавоб бермайди. Қўлаверса, меҳнат интизоми мустақамлаш, меҳнаткорларни социалistik мусобақани яхши йўлга қўйиб, коллектив ўрғатишга сиёсий-тарбиявий ишларни олиб бориш борасида етарли иш қилинмаётганини пировад натижа салбий таъсир кўрсатмоқда.

Область халқ контроли комитети ишда талабчанликни бунаштириб юборганликларни, маъсулиятсизликка йўл қўйганликларини учун бирлашманин 2-корхонаси директори О. Урмонов, 3-корхона директори Ш. Қаримов, 4-корхона директори Я. Симма ва бошқа мутасадди ўрғонларга нисбатан тегишли жазо чоралари кўрди. Бирлашма директори А. Аюповга коллектив фаолиятида йўл қўйилмаётган ушбу камчиликларни қисқа муддатда бартараф этиш вазифаси юклатилди.

НАЗОРАТ ПОЧТАСИДА

• ҚУВАСОЙ

Иқтисод ва тежамкорлик социалistik эконоимкини ривожлантиришнинг муҳим омилдир. Аммо бarchа меҳнат коллективлари, корхона, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларда ҳам бу масалага жиддий эътибор берилаяпти, деб бўлмайди.

Жумладан, Қувасой чинни заводига материал-энергетика ресурсларидан тежамкорлик билан фойдаланиш талаблар даражасида эмас. Корхона цех ва идораларда электр чиқоркилари кундузи ҳам ёниб туради. Токерлик, пайвандлаш станоклари ва электр қуввати билан ишлайдиган бошқа дастгоҳлар кўпича электр тармоғига уланганча бекор ётади.

Шаҳар халқ контроли комитетида заводдаги ушбу эътиборсизлик ҳолатлари муҳокама этилди. Юқорида қайд этилган камчиликларга йўл қўйилгани учун, корхона бош энергетиги Р. Муҳаммадировга хайфсан берилди.

• БУХОРО

Областадаги 137- ва 61-автокорхоналар шу йилнинг ўтган икки ойи мавжайида 230 тонна А-72 маркази бензинни кам олган. Лекин ушбу корхоналарга фонддан ортиқча АИ-93 маркази 79 тонна бензин берилган. Бу Ўзбекистон ССР Нефть махсулотлари давлат комитети области бошқармасининг ишда да жиддий камчиликлар борлигини кўрсатади.

Областада шахсий автомобилларни йилги билан таъминлаш ишлари яхши йўлга қўйилмаган. Бутун область бўйича нақд пулга нефть махсулотлари сотиш станциялари фақат Бухоро шахри, Ромитан ва Свердлов районларида бор, холос.

Область халқ контроли комитети нефть махсулотлари давлат комитети бошқармаси иштини кўриб, юқоридаги камчиликларни қайд қилди. Нефть махсулотлари таъминотида узилишга йўл қўйилгани, уларни саклашдаги камчиликларга ўз вақтида барҳам бермаганлиги учун бош инженер З. Егоровга қаттиқ хайфсан эълон қилинди.

• НУКУС

Феррақалпоғистон ил-йигирув ишлаб чиқариш бирлашмаси ва унинг филиалларида самарадорлигини ошириш, янги ишга туширилган қувватлардан тўла фойдаланишга масъулиятсизлик билан қармоқда. Бирлашмада сифатсиз махсулотлар ишлаб чиқариш ҳолатлари юз бераётган. Ўтган йили бирлашмадаги мажбул қувватларнинг қатталиғига қарамай, Ўзбекистон ССР Энергетик сановат министрига корхона ишлаб чиқариш планини анча камейтириб берганди. Аммо шунда ҳам белгиланган вазифа бажарилмади. Шу йилнинг биринчи кварталда 3,8 минг тонна калава, 20 миллион квадрат метр хом газлама кам ишлаб чиқарилди. Кўпгина цехларда дастгоҳлар бекор туриб қолляпти. Халқ назоратчилари текшириш пайтида Беруний тўқимачилик фабрикасида мавजूд 416 дастгоҳдан 292 таси, Хўжайлидаги фабрикада эса дастгоҳларнинг яримдан кўпи бекор турганини аниқладилар.

Автоном республика халқ контроли комитети йиғилишида бирлашмадаги бу камчиликлар муҳокама қилиниб, маъсулиятсизликка йўл қўйилгани учун бош инженер А. Адамбетова ва сифатни бошқариш бўлими бошлиғи Р. Қўшқимбоевлар тегишлича жазоланди.

ЙЎЎҚОЛГАН ЕР

Кичик Фелбетон

Чортоқ районидagi Навоий номи колхоз раисси О. Исомов тунов кун чой-хонада сулпасин йўқотган афанди ҳақидаги латифани эшитиб «Вой хардам хайлей» дей роса қаҳ-қаҳа оттанди.

Ҳозир у куладиган аҳволда эмас. Бошига ўша афандининг қўни тушди. Хар доим уйқу элитадиган салқингина кабинетда раис бесаранжом, тинмай алланарсаларин ҳисоб-китоб қилади. Қанчалик уримсизин, колхознинг пахта майдонини белгиланганидан кам чиқарди.

—Во, дариг!—Раиснинг қўнглини кемираётган гап-лапни ташқарида отилиб чиқди. —Наҳотки, ер йўқолган бўлса?! Йўқ-йўқ, мумкин эмас. Ахир ер тарвуз эмаски, биров култига қистириб жўнаса...

Исомов шитоб билан машинага ўтирди-да, йўқолган ерини топши учун дала айланыб кетди. Раис пахтазор оралаб юрганда олдинда 2-бригада бошлиғи Қирғизбоев чиқиб қолди. Исомов қўшини чимириб сўради:

—Хўш, пахта учун акратилган ҳамма ер жойидими? Раиснинг авзойи бузқўнглини кўрган бригадаси бошлиғи шитоб қолди.

—Не, қизик гапни гапирасиз-а, жойида бўлмай ерни биров орқалаб кетармиди?

—Мен чигит экилган гектарлар тўқиники, дейман?

—Тўқик, тўқиники,— деди мижғовланиб Қирғизбоев.

—Тўқикроғингиз нимаси?! Бригадир энди очингани айтмас бўлмаслигини сеэди шекилли, раисга юмшоқ оҳанда тушунтира кетди:

—Биласизми, пахта учун

Кичик Фелбетон

Раис текшириб кўрса, Нуримов бригадасида бир гектар ерга чигит ўрнига бугу-дуй, маккажўзори экиб юборибди. У энди нима қилишини билмай турган эди, телефон жинриллаб қолди. Трубокада «Фаргона» совхозининг директори О. Ортинқовнинг ташвишли овози эшитилди.

—Жуда қизик иш бўляпти,— деди у. — ер йўқолди. Уч кундан бери қидираман, ҳисоб-китоб қиламан. Фойдаси бўлмастай. Энг яхши ҳисоблаш машинаси ҳам иш бермапти. Пахта майдонининг бир қисми йўқ.

—Ваҳ-ҳа-ҳа! Ер йўқолди, дени?

Навоий номи колхоз раисси сулпасин йўқотган афанди ҳолига тушган ёлғиз ўзи эмаслигиндан хурсанд эди.

—Сизга маслаҳатим шунки, ерни бу усулда ахтаришни ташлаб, далага чиқиб, бригадирлардан сўранг.

А Ж А Б С А В Д О Л А Р

ҚУРУҚ ҚОШИҚ ОҒИЗ ЙИРТАР

Афсуски улар билган кўп нарсани биз билмаймиз.

Исомов телефон дастагини қўйиб, идорадан чиқди. Кечин пайт дада кезиб қайтар экан, машинадан тушиши билан уни телефонда сўрашаётганини айтишди. Раис шогина-шогина идорасига кириб дастагини олди. Қўлогига Ортинқовнинг шодон овози эшитилди.

—Топдим! Йўқолган ерини топдим. Р. Аҳмархонов, З. Шарифбоев бошлиқ бригадасида пахта майдонларида тўқик чигит экилган экан. Ерлардан бошқа мақсадларда фойдаланилаётганиди. Тўғри, айримларидан хабарини бор, аммо базиларини мутлақо билмас эканам.

Ими-жиммида одамларга томерқа бериб, бошқа экин экин ҳисобига пахта майдонини қисқарган экан. Хуллас, йўқолган ер топилди, маслаҳатингиз учун раҳмат.

Шу пайт уларнинг суҳбатига унчичи бир одам аралашди:

—Бундай паршонхотирлик билан бора-бора ўз лавозимингизни ҳам йўқотиб қўйишингиз ҳеч гап эмас.

—Ие, раис, нима деясиз?—сўради совхоз директори О. Ортинқов хайратланиб.

—Йўқ-е, мен сиз гапиряписизми, деб ўйловдим. Демак, телефондаги суҳбатимизга унчичи одам қўшилиб қолган шенглиш. Хўй, ним у бундақа совуқ ҳазил қилаётган? Бизнинг юрагимиз ёмон-а. Товонимизга қолмай десангиз, дарров трубкани қўйиб қўйинг!

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» муҳбири.

А Ж А Б С А В Д О Л А Р

ҚУРУҚ ҚОШИҚ ОҒИЗ ЙИРТАР

Афсуски улар билган кўп нарсани биз билмаймиз.

Исомов телефон дастагини қўйиб, идорадан чиқди. Кечин пайт дада кезиб қайтар экан, машинадан тушиши билан уни телефонда сўрашаётганини айтишди. Раис шогина-шогина идорасига кириб дастагини олди. Қўлогига Ортинқовнинг шодон овози эшитилди.

—Топдим! Йўқолган ерини топдим. Р. Аҳмархонов, З. Шарифбоев бошлиқ бригадасида пахта майдонларида тўқик чигит экилган экан. Ерлардан бошқа мақсадларда фойдаланилаётганиди. Тўғри, айримларидан хабарини бор, аммо базиларини мутлақо билмас эканам.

Ими-жиммида одамларга томерқа бериб, бошқа экин экин ҳисобига пахта майдонини қисқарган экан. Хуллас, йўқолган ер топилди, маслаҳатингиз учун раҳмат.

Шу пайт уларнинг суҳбатига унчичи бир одам аралашди:

—Бундай паршонхотирлик билан бора-бора ўз лавозимингизни ҳам йўқотиб қўйишингиз ҳеч гап эмас.

—Ие, раис, нима деясиз?—сўради совхоз директори О. Ортинқов хайратланиб.

—Йўқ-е, мен сиз гапиряписизми, деб ўйловдим. Демак, телефондаги суҳбатимизга унчичи одам қўшилиб қолган шенглиш. Хўй, ним у бундақа совуқ ҳазил қилаётган? Бизнинг юрагимиз ёмон-а. Товонимизга қолмай десангиз, дарров трубкани қўйиб қўйинг!

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» муҳбири.

СИФАТСИЗ КИЙИМЛАР

Жиззахдаги устин трикотаж кийимлари фабрикасига ўтган беш ой давомида мейорлар 96 та рекламация келди. Бунинг натижасида корхона сифатсиз тайёрланган махсулотлар учун 105 минг сўм жарима тўлашга мажбур бўлди. Ўтган йили фабрикада етти асосий техник-иқтисодий кўрсаткичининг атиги биттаси йўқича белгиланган планини бажарган эди, холос. Бу йилги биринчи кварталда ҳам махсулот ишлаб чиқариш плани зўрға 89,5 процент бажарилди. Айниқса, фабриканин «Москва» колхозидagi филиал тайаблар даражасида ишламаётган.

Фабрика директори А. Содинқов ва бош инженер И. Умарқўловнинг боши қотган. Агар ахвол шундай давом этарэвса, ҳадемай корхона қарз ботқ

ҚАРДОШЛИК КУЙЧИСИ

Ишқин мангу сўнмас десам ҳақилман,
Чунки эл севгани қалбимда ёниқ,
деб баади уйғур шоири Рўзи Қодирий. У В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетинда тахсил қилди. СССР Ёзувчилар союзи аъзоси Р. Қодирий «Уйғур — ўзбек адабий алоқалари тарихига доир» мавзуда кандидатлик диссертациясини ёқлади.

Унинг «Дўстлик навида», «Кутул дийр», «Муқаддас юрт сингари 20 дан зиёд шеърли тўпламлари нашр этилдики, булар унинг номини шеърхонлар қалбига олиб кирди. Р. Қодирий асарлари рус, ўзбек ҳамда уйғур китобхоналари томонидан бирдек севилиб ўқилаётди. У ўз асарларида инсоннинг бахтини, шодлигини тараннум этади. Бу юк қардошлик оиласини, халқларнинг бузилмас дўстлигини удуғлайди:

Улуғлар дўстлик ишқин қўлимда соз,
Дўстлик деб сўзим очсам, янғар овоз!
Мен юрган ҳар бир йўлда гул пойдоз,
Куйларим дўст юртимда этар парвоз...

Филология фанлари кандидати Рўзи Қодирий уйғур адабиётининг жонкуяри, Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи қошидаги уйғур адабиёти кенгашининг раисидир. Коммунист ширга юксак иқодий парвозлар тилаймиз.

СССР-АВСТРИЯ: ЭНЕРГЕТИКЛАР УЧРАШУВИ

Иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик соҳасида Совет-Австрия қўшма комиссияси энергетика бўйича ишчи гурусинани мажлиси 19 июнь кунин Тошкентда қўшма протоколни имзолаш билан ниҳоятга етди.

Икки мамлакат вакиллари Совет Иттифоқи билан Австрияда электр энергетиканинг аҳоли тўғрисида бир-бирга ахборот бердилар. Фан-техника ва ишлаб чиқариш кооперациясини янада ривожлантириш йўллари белгиладилар.

Мамлакатларимизнинг ҳукуматлари электр энергияни ўзаро манфаоли тарзда айирбошлаш тўғрисида имзоланган битим шу йил бошдан бую амалда бўёб чиқарила бошланди. — деди ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда СССР энергетика ва электрлаштириш министрининг ўринбосари Н. А. Лопатин. — Бу тадбирнинг моҳияти шундаки, Ўзда Альп тоғларида қор эриганда Австрия гидростанцияларидан ортиқча энергия СССРга берилади. Қишда, Австриядаги дарёларнинг суви қаймаган пайтда эса бизнинг иссиқлик станцияларимиз у томонга энергия етказиб беради. Биз бу ерда, Тошкентда ҳамкорлигимиз биринчи босқичнинг якуналарини муҳокама қилдик. Ҳар иккала томон эришилган натижалардан мамнунинг ихор қилди ва бошқа давлатларни ҳам жалб этиб, электр энергия айирбошлашни кенгайтиришга доир конкрет вазифаларни белгилаб олди. Қўзда ту-

ИЧКИЛИКБОЗЛИК-ИЛАТ

ҲАМЖИҲАТЛИКДА ҲИКМАТ КҮП

Андижон шаҳридаги энг йирик «Саноат» маҳалласида мингдан ортиқ хонадор, 7 мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Маҳалла номининг «Саноат» дейилиши бекиз эмас. Аҳолининг аксарият қисми маҳаллаида жойлашган гидролик заводи, темир йўл станцияси, 162-қурилиш трестига қарашли ишлаб чиқариш-технология комплекция бошқармаси ва автомобиль хоналарида ишлайди.

Маҳалламиз эндиликда обод, санати ривожланган, маданияти гуркираган, турли миллат вакиллари аҳил яшайётган микрорайонга айланди.

Маҳалла аҳли шинамгина чойхонада хордиқ чиқаради, чойхўрлик қилади. Маслаҳатли йиғилишлар, ширин суҳбатлар ўтказилади. Йини аъёнана, урф-одатлар шу ердан маҳаллага тарқалади. Йинида маҳалла комитети қошида ичкиликбозликка қарши жамият тўздиқ. Унга маҳалланинг обрўли кишилари аъво қилиб киритилди. Бундай жамиятнинг тўзилиши арақхўрликка қарши олиб бораётган тарбиявий ишларимизни янада кучайтириб юборди.

Жамиятнинг вазифаси арақхўрларни тартибга чақиртириши эмас, балки ичкиликбозликнинг олдини олишда иборатдир. Бунинг учун медаллар, педагоглар, ибратли оилалар бошлиқларининг маҳалла аҳли билан учрашувлари, савол-жавоб кечалари ўтказиб турилади. Олимлардан З. Ҳамидов, Н. Абдураҳмонов, врач В. Қорабова, М. Аҳмадалиевлар билан учрашувлар айниқса самарали бўлди.

Араққа муқкасидан кетган айрим кишилар билан яқинма-яқин ишларини давом эттирилади. Ваҳодир Эгамбердиев кўп болаи оиланинг бошлиғи. Нима бўлди-ю у ичкиликка берилиб кетди. Ишдан ичиб келадиган оват чиқарди. Биз уни тартибга ча-

Я Н Г И Ш Е Ў Р Л А Р

ҒАЛАБА
Ғалаба—шондан қад кўтарган жаҳон, Ғолиблигини кўз-кўз қилган адолат!
Ғазаб, ўч, интиқом ва аҳду паймон,
Балоник даф этган қудрат, қаромат..
У забардаслиқдан шўъла сочган тоғ,
Олтин уфқ ёйган, балқинган кўш.
Зумлатни ёмраган гоғ эрур онг,
Дунёни ҳайратда қолдирган бардош.
Кучилган армону, кутилган висол,
Ер-кўнни мулғаган абадий мурад..
Юракларни ёққан оташни қибол,
Юксак парвозларга ёзилган қанот..

ҲАР САҲАР, ҲАР КЕЧ
Эй, ҳазондан нари бўстон, гулiston,
Сендан кўз узолман эмкор,
Сен учун ёзсам оз қанчалаб дoston,
Сенга шайдолигим этман эхзор.
Кўрмидим сенга тенг қўллик маконим,
Кўрмидим сенингден гулларга ошбим.
Сенга айтмоқданми юрак фармоним,
Ениқ муҳаббатим айламан бағим.
Сендадир ранг-баранг гуллар сараси,
Сендадир табассум тўла рашнолар.
Сендадир офтобнинг илк хечраси,
Сендадир кулгуси битмас барнолар.
Қалбимда ишқ-ҳавас уйғотувчи сен,
Кўнглим май смирлар чечакларингден,
Хуморимни ёзиб яратувчи сен,
Кўзим ёниш олар безиларингден.

ПИЧАННИ СУНЪЙ ҚУРИТИШ

Фан-техника қутилари ва илгор тажрибани деҳқончилик ҳамда чорвачиликнинг барча тармоқларида жорий этишни жадаллаштириш мамлакат Озин-овқат программасини амалга оширишнинг муҳим шартидир. Чорвачилик махсулотлари етиштиришни кўпайтириш кўп жиҳатдан мустаҳкам озуқа базасининг яратилишига боғлиқ.

Хозир республикамизда хўжаликларда пичан аъёнаний кўп қараёлиш технологияси асосида далада қурилади. Бунда ўтлар бир тенк қурилади: барг ва гуллар тез қурийдик ва ҳатто қовқираб кетади, бирмунча йўғон ва ширали поялар эса анча вақтгача қуримай туради. Бунинг натижасида нобудгарчилик рўй беради. Барглар ўсимлик оғирлигининг 40—60 процентини ташкил этади. Ҳозирги пайтда қўлланайётган технология ва машиналар комплексининг турига қараб беда ўрми-йингимда баргларнинг 50 процент қисми нобуд бўлмоқда. Бунда озуқа моддаларининг жами нобудгарчилиги 30—40 процентни, қартирининг нобуд бўлиши эса 70—90 процентни ташкил этади.

Беда пичанининг сифатини оширишда ўрилган массани қуритиш мuddатларини қисқартириш жуда катта аҳамиятга эга. Йингилишни, майдалаш, ташини ва гарамлаш сингари ишлар пичандаги намлик даражаси 35—40 процент бўлганда бақариллиши жуда муҳимдир. Ана шунда барг ва гулбаргларнинг тўқилишига йўл қўйилмайди.

Беда пичанининг сифатини ошириш учун намликда да янгилаштириб гарамлаш ва сўнгра УВС—16 мосламаси ёрдамида сунъий шамоллатиш йўли билан майдаланган пичан тайёрлашда қўйидаги машиналар комплекси тавсия этилади: бедани ўриш ва дасталашда КПС—5Г, Е—301 ўзювар қосидилар ва тираяладиган КИРП—3,0 ротациян қосилка; дасталарни агардишда бир секцияли ГВК—6,0А

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

маркали грабли; дасталарни йингиб майдалайдиган ва транспортга юқлайдиган ИСК—100, Е—281 ўзювар қосилка-майдалагичлар ва КУФ—1,8 ҳамда КИИ—2,4 тираяладиган машиналар ишлатилиди. Ўрилган ўт массасини гарамлашдан жойга ташини Т—40М ва МТЗ «Беларусь» тракторлари ва улара тираяладиган 2ПТС—4—793 прицеплари ёрдамида амалга оширилади. Пичани сунъий қуритиш установаишга жойлаштиришда ПУ—0,5 ва ПХ—0,5 универсал погрзуачилардан фойдаланилади. Гарамланган беда пичани УВС—16 вентиляция мосламаси ёрдамида қурилади.

Намуш массани сунъий шамоллатиш йўли билан қуритиб юқори сифатли пичан тайёрлаш ҳамда ўрми-йингимда нобудгарчиликнинг олдини олиш кейинги йилларда республика хўжаликларидан тобора кенг қўлланилади.

Мамлакатимиз ва республикамиз илмий муассасалари тавсиялари асосида иш юритаётган пешадан хўжалик беда пичанининг тўйимлигини оширишда анча муваффақиятларга эришмоқдалар. Чиноз районинидаги «Чиноз» насличлик совхоз-техникуми, Тошкент районинидаги «Ўзбекистон ССР 50 йилгичи» колхоз, Марҳамат районинидаги «Комсомол 60 йилгичи» совхоз, Яқкабоб районинидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозини ва

бошқа хўжаликлар ҳар йили бедадан муттасил мўл ҳосил олишга эришмоқдалар. Утган йили Чиноз районинидаги «Чиноз» насличлик совхоз-техникумида ишлаб чиқариш шариотида майдаланган бедани сунъий шамоллатиш йўли билан қуритиш бўйича тажрибалир суғайилди. Беда пичанининг сунъий қуритиш учун ичкиликбозликка қарши муҳим тадбирларни амалга оширилади (Майдаланган бедани сунъий шамоллатиш йўли билан қуришнинг машина ва мосламалар 1, 2 расмларда тасвирланган).

УВС—16 вентиляция мосламаси майдаланган ва майдаланган намуш ўтларни гарамлашган жойда ва биноларда, цуниингден штабеланган пичанларни қуритиш учун ичкиликбозликка қарши муҳим тадбирларни амалга оширилади. Вентиляция мосламаси аиралданган беда ҳам тақсимлагич секциялари ва рамага ўрнатилган вентиляция агрегатидан иборат. Вентиляция агрегати минутига 1460 марта айланган, 15 киловатт қувватли К—23 маркали ўқли вентилятордир. У соатига 54 минг куб метр ҳаво ҳайлашни таъминлайди.

Ҳозирги пайтда УВС—10, УВС—16 маркали мосламалар оммавий ишлаб чиқаришмоқда. Уларни «Госсельхозтехника» бўлимидаги орқали буюртма билан олиш мумкин.

УВС—16 мосламасининг иккита ҳаво тақсимлагич

каналини икки нафар слерад ва ПУ—0,5 погрзуачининг тракторчилик икки соатда йнга олади. Бунда универсал погрзуачи кўтариш мосламаси сифатида фойдаланилади. Ҳаво тақсимлагич канал йингиланган сўнг узунлиги 16 метр, кенлиги 1,6 метр, баландлиги 2 метр келадиган металл тўр шаклига қиради.

Пичан гарамларини жойлаштиришдан олдин мосламаларни иш ҳолига келтирилиб, кўтариб қўйилади ва таъин рамасига беркитилади. Кейин унга тизилмади қалқонлар бириктирилади (1-расм).

«Чиноз» совхозида майдаланган беда пичани тайёрлаш учун ўрми 29 апрелда бошланди. Бунда КПС—5Г ва Е—301 ўзювар қосилкалардан фойдаланиди. Массани тайёрлашда даладаги ўрилган ўтларнинг бир хил қуриш бошлагани катта эътибор берилди. Бунинг учун ўрилган беда 8—10 соатдан сўнг бир секцияли ГВК—6,0 грабли ёрдамида агардиб турилиди. Ўрилган массанинг намлиги 40—45 процент бўлганда ИСК—100 ва Е—281 қосилка-майдалагичлар ёрдамида йингиштириб олинди. Майдаланган беда 2ПТС—4—793А трактор прицепларига юқилиб, гарамланган жойга ташилди.

Майдаланган намуш масса ПХ—0,5 универсал погрзуачи ёрдамида УВС—16 вентиляция мосламасига қатма-қат қилиб гарамланди. Гарамнинг баландлиги тахминан 1,5—2 метрга етганда пичани сунъий қуритиш бошланди.

ТАБИАТ АЖОИБОТЛАРИ

ТҮРТ ЙЎЛБАРСЧА

Термиз ҳайвонот боғида ақойиб воқеа юз берди. Бу ерда «Лайли» лақабли беги йўлбарси бир йўла тўрта бола туғди. Маълумки, бундай тоғдай йўлбарслар ханқаро қўзил қобилига киритилган, туқулини шариотида кўп болали камдан-кам содир бўлади. Мутахассислар йўлбарсининг бирданга 4 тага қўлайишини ҳайвонот боғида ўзинга хос табиий шароит яратилганлигини,

деб изохламоқдалар. Бир ойлик бўлиб қолган йўлбарслар ўзларини эркин кўш этиб, янраб ўсимоқда.

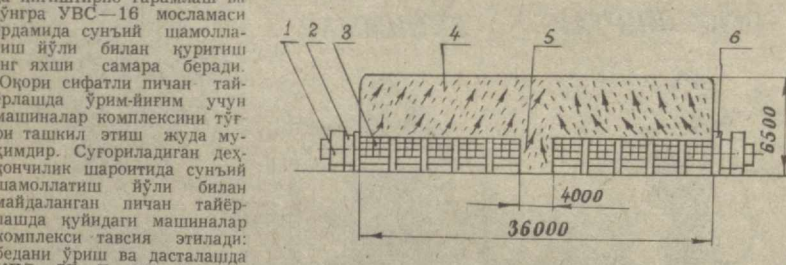
Суратларда: 1. Ветеринар врач Муҳромов Бонхонов билан йирик ҳайвонлар бўлими мудири Луиза Сатторов янги меҳмонларини назорат қилиб туришмоқда. 2. Гриффи, Цезарь, Бархат, Арфа лақабли йўлбарслар.

И. Хўжаев фотолари (ЎзТАГ).

ДАВОЛАШ КОРПУСИ

бәр кўпайтиришга имкон беради. Бундай ичкиликлар ва морожено тайёрлаш цехлари Тўрткўл, Эллиққалъа, Нукус районларида ҳам ишга туширилди.

Андижон медицина институтини клиник шифохонаси ҳовлисида тўрт қават

1-РАСМ. Икки вентиляцияли УВС—16 мосламасида пичан қуритиш схемаси. 1-вентилятор; 2-резент енг; 3-гарамлар остидаги канал; 4-гарам; 5-иссиқ узатгич; 6-изилоччи түсиқ.

ЦИРК

Тошкент давлат циркида — 2 бўлимдан иборат натта ранг-баранг программа (19.00 да).

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрининг республика аҳамиятидаги шахсий пенсиянер. 1931 йилдан КПСС аъзоси

Мустафо Алимович АЛИМОВНИНГ

нафот этганини чуқур қайғу билан ёздириб, марҳумнинг оила аъзоларига тазвия ихор қилади.

Ўрта Осё қишлоқ хўжалик экономикаси илмий-техника институтини дирекцияси, партия ташкилоти ва маҳаллий комитетининг институтини бўлим бошлиғи, иртиқод фанлари доктори А. Шонирова синглиси

Азиза ШОКИРОВАНИНГ

нафот этганини муносабати билан чуқур тазвия ихор этади.

Ўрта Осё ипакчилик илмий-техника институтини дирекцияси, партия ва насабо соо ташкилотлари Ўзбекистон ССР ташкилат кўрсатган агроном, ипак қуришни боиш агротехникаси бўлимининг боиш мудири

Набибо БОГАУТДИНОВНИНГ

нафот этганини чуқур қайғу билан ёздириб, марҳумнинг оила аъзоларига тазвия ихор қилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Ахборот
МЕХНАТКАШЛАР ДАСТУРХОНИГА
Жиззах облатида йил бошдан берн 10 га яқин хизмат кўрсатиш цехи ишга туширилиб, дастабели махсулотлар савдо тармоқларига чиқарилади.

Яқинда Дўстлик районинидаги «Комсомол» совхозида ҳам кунига бир тонна қолбаса тайёрлайдиган цех фойдаланишга топширилди. Кейинчилик унинг қуввати янада оширилади.

2-РАСМ. Икки вентиляцияли УВС—16 мосламасининг умумий қурилиши.

17.30 — Телефильм, 18.30 — «Ҳамдустлик», 19.00 — Мультифильм, 19.15 — «Дунё воқеалари», 19.30 — «Фан ва турмуш», 20.20 — «Ойлик мақсад сари», Вадиқий фильм, 2-серия, 21.30 — «Время», 22.05 — Концерт, 23.15 — Телефильм, 23.30 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-1, 9.00 — Гимнастика, 9.15 — «Бир ёз хроникаси», Вадиқий фильм, 3-серия, 10.25 — «Мунозара клуби», 11.05 — «Чашмалар», 11.50 — «Совет тасвирий санъати».

12.40 — Воқалар учун фильм, 13.55 — Нигизия тили, 14.25 — Телефильм, 15.25 — Композитор Е. Мартинков билан учрашуви, 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар, 18.50 — «Сайхатчилар клуби», 19.45 — «Ритмик гимнастика», 20.15 — Илмий-омма боп фильм, 20.30 — «Хайрли туш, иккинтойлар», 20.45 — Концерт, 21.00 — Телефильм, 21.30 — «Время», 22.05 — «Чопир отнинг ўғилларини», Вадиқий фильм, 23.35 — Телефильм.

ТОШКЕНТ-1, 10.00 — «Ахборот», 10.25 — Телефильм, 10.40 — «Вулдон билан биргача», Вадиқий фильм, 11.45 — Телефильм, 12.30 — «Пионерлар мамлакатиди», 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар, 18.15 — «Ешлик», 19.00 — «Усобақа — омма иншоиди», 19.30 — «Ахборот», 19.45 — «Дунё воқеалари», 20.15 — «Фан-техника тарқиқети — 85», 20.30 — «Ахборот», 20.50 — «Мақом нечаси», 21.30 — «Время», 22.05 — Мустаҳкам озуқа бавааси учун, 22.25 — «Қилич ва қалқон», Вадиқий

фильм, 4-серия, 23.30 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II, 9.00 — 16.20 — Москва-П, 18.15 — «Йўлбар топ», 18.45 — «Абитуриент-85», 19.15 — «Қалбим сингани», Адабий кўрсатуви, 19.50 — Тошкент янгиликлари, 20.10 — «Юзма-юз», Телекестр, 21.30 — «Время», 21.30 — Москва-П

21 ИЮНЬ, ЖУМА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА, 8.30

РАДИО

— Концерт, 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва ревалар», 11.15 — «Юности», 12.10 — «Ўзбекистон индустриальни», 13.00 — «Чорвадор», 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун шикитириш, 15.40 — «Гулдаста», 16.00 — «Дўстларимиз овози», 17.00 — «Кучайлар учун шикитириш», 18.15 — Халқаро кундалик, 18.30 — Концерт, 19.25 — «Ешлик», 21.15 — Концерт, 22.30 — «Едгорлик», Радиопостановка, 23.45 — Куялар.

Орган ЦК Компартия Ўзбекистан, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.